

Πλίνθοι & κέραμοι Νο 13

Για τη γραφή, αντιγραφή, φωτογράφιση,
ανατύπωση και διανομή: Σαπρίκης Χρίστος

Ιούνιος 2011

Πλίνθοι και κέραμοι x 3

Κείμενα που γράφτηκαν όχι για να ενημερώσουν, να καθοδηγήσουν αλλά αφορμές, ελπίζουμε, για συζήτηση. Ένα χάρτινο blog για να είμαστε και μέσα στη μόδα των καιρών. Πλίνθοι και κέραμοι ατάκτως ερριμμένοι διαφορετικών ανθρώπων έχοντας μαζί με δικά μου κείμενα και φωτογραφίες (ό,τι δεν έχει υπογραφή) σκέψεις του **Γρηγόρη Λυμπεράκη**, του **Κώστα Χριστοδουλή** και αποσπάσματα άλλων που διάβασα και κράτησα.

Αφορμή ήταν οι συζητήσεις για τις πλατείες της Ισπανίας και η ελληνική εκδοχή τους, Έφεραν στην επιφάνεια σκέψεις και προβληματισμούς που γυροφέρνουν μέσα μου όλο αυτό το διάστημα. Σκέψεις και ερωτήματα που πολλές φορές αδυνατώ να απαντήσω:

- Ο επαναστατημένος λαός της Λιβύης ζητάει την βοήθεια της Δύσης, την «εγκαλεί» γιατί δεν επεμβαίνει πιο αποφασιστικά κι εμείς αυτό το καταδικάζουμε ομοφώνως σχεδόν.

- Ο επαναστατημένος λαός της Ισπανίας κάνει κατάληψη στις πλατείες και την επομένη στις εκλογές το Λαϊκό δεξιό κόμμα παίρνει 2.000.000 ψήφους παραπάνω.

Γέμισε ο τόπος κινήματα. Δεν πληρώνω, δεν δηλώνω, δεν από-γράφομαι, δεν θέλω χωματερές, δεν, δεν, δεν... και η συντριπτική πλειοψηφία των συμπολιτών μας δε θέλει εκλογές, δηλαδή να συνεχίσουμε έτσι όπως πάμε, αλλά και όταν αυτές γίνουν, ανα-

τροπές ουσιαστικές δεν προβλέπονται. Μάλλον κάποιος απ' τους συνήθεις υπόπτους, βοηθούμενος από την αποχή, θα αναλάβει πάλι τη διαχείριση της ζωής μας.

Φτάνει να κατέβω στο δρόμο, να κατασκηνώσω στην πλατεία, να μην πληρώσω διόδια; Μήπως μερικές φορές, ίσως όχι για όλους αλλά για πολλούς, αυτά αποτελούν μια «σύγχρονη» μεταφορά του «καναπέ» στο δημόσιο χώρο;

Ερμηνεύει την πολυπλοκότητα του κόσμου τα: «φονιάδες των λαών Αμερικάνοι», «είμαστε όλοι Έλληνες!!!» ή δημιουργεί ιδεολογικά παράδοξα και «περίεργους» συγχρωτισμούς;

Δεν έχω απαντήσεις.

Παλιότερα ήμουν πιο ευτυχισμένος. Ο κόσμος όλος ήταν τακτοποιημένος στα κουτάκια του. Το καλό εδώ το κακό εκεί. Ή νόμιζα πως ήταν τακτοποιημένος.

Έφτανε το:

*«Παιδιά σηκωθείτε να βγούμε στους δρόμους
γυναίκες και άντρες με όπλα στους ώμους
στο κόκκινο λάβαρο πάντα πιστοί...»*

...και η πίστη!

Αχ αυτή η πίστη! Αυτή η βεβαιότητα, η σιγουριά που έχει κάποιος για κάτι. Σου λύνει πολλά προβλήματα. Σε κάνει σίγουρο. Ευτυχισμένο. Δεν το ψάχνεις. Είσαι σίγουρος πως κάνεις το σωστό. Και όσοι δεν το βλέπουν, πρόβλημά τους...

Σήμερα δε νιώθω το ίδιο. Και ψάχνω. Όχι για νέα πίστη αλλά για λόγια που θ' ανοίξουν χαραμάδες σκέψης. Που θα μπορούν να με-τουσιωθούν σε δράσεις και σε πρακτικές όχι απλά εκτόνωσης αλλά και αλλαγής μιας πραγματικότητας που φαντάζει πολλές φορές τόσο πολύ άκαμπτη, τόσο πολύ στέρεη.

Σ' αυτή την αναζήτηση κράτησα στην άκρη δυο κείμενα ανθρώπων που «παρακολουθώ» δικτυακά, για τις συγκεντρώσεις των «Α-γανακτισμένων» στο Σύνταγμα. Και τα δυο γράφτηκαν στην αρχή των συγκεντρώσεων, ο λόγος που τα κράτησα είναι αυτός. Έχουν μια πιο πη-γαία, πιο «αγνή» τοποθέτηση σε σχέση με τις χιλιάδες αναλύσεις που ακολούθησαν:

☞ Το πρώτο είναι του Ν. Σαραντάκου από το ιστολόγιό του «Οι λέξεις έχουν τη δική τους σημασία» (<http://sarantakos.wordpress.com>):

Επειδή πήγα κι εγώ στο Σύνταγμα... (26 Μαΐου 2011)

...Η συγκέντρωση, κατά γενική ομολογία, ήταν πετυχημένη. Δεν ξέρω να υπολογίζω αριθμούς, πάντως είχε πολύ κόσμο. Πολύ κόσμο και κυρίως νέους, πολλές κοριτσοπαρέες, πολλά παιδιά με ποδήλατα, όμως είχε και μεγαλύτερους. Σημαίες (ελληνικές βέβαια) δεν είδα πολλές, ενώ τα δελτία ειδήσεων διέκριναν πλήθος, ίσως ήταν σε άλλη συγκέντρωση...

Το ισπανικό πανό της φωτογραφίας είναι απάντηση στην είδηση-αρβύλα ότι στη Μαδρίτη σηκώθηκε πανό που έγραφε «Σιγά, οι Έλληνες κοιμούνται» ή κάτι ανάλογο. Για τους μη ισπανομαθείς, γράφει: «Ξυπνήσαμε! Τι ώρα είναι; Τώρα είναι ώρα να φύγουμε!» Αυτό το πανό δεν είχε υπογραφή, αλλά νομίζω ότι το έφεραν (αόριστος) μέλη του Μετώπου Αλληλεγγύης και Ανατροπής.

Υπήρχε άλλο ένα πανό που έδειχνε ένα ελικόπτερο, που ο έλικάς του είχε (νομίζω) σχήμα ανοιχτής παλάμης, και έγραφε Ουστ! Μετά ήρθε και ένα τρίτο πανό που το υπέγραφε ο Σύλλογος Επισφαλών και Ανέργων και που ήταν ελληνοϊσπανικό: Para todos todo – Για όλους όλα. Αυτά τα τρία πανό ήταν ακίνητα, τοποθετημένα μπροστά στον Άγνωστο. Υπήρχε κι ένα περιφερόμενο, που έλεγε «Ξυπνήσαμε». Άλλοι κρατούσαν αυτοσχέδια αφισάκια τυπωμένα στον εκτυπωτή όπως ERROR 404 – DEMOCRACY NOT FOUND. Και ένας μοναχικός σήκωνε δύο «πικέτες» -μία για τη διαφθορά και μία για τη σύνταξή του, 380,60 ευρώ.

Επειδή πήγα απροειδοποίητα, δεν είχα παρέα κι έτσι γύριζα όλη την ώρα πέρα-δωθε -βρήκα αρκετούς γνωστούς. Δεν υπήρχε ή δεν μου φάνηκε να υπάρχει κάποια πολυμελής οργανωμένη ομάδα που να φωνάζει συνθήματα, ενώ λίγες ήταν και οι ντουντούκες και οι περισσότεροι που είχαν ντουντούκα λες και έκαναν διαγωνισμό ποιος θα πει τη μεγαλύτερη εξυπνάδα. Από αυτά τα περίπλοκα συνθήματα κανένα δεν έπιασε, τουλάχιστον εκεί που ήμουν εγώ. Το σύνθημα που άκουσα συχνότερα ήταν «Εεεε -Ωωωω Πάρτε το μνημόνιο και φύγετε από δω – Ουστ». Πολύ ακούστηκε και το «Κλέφτες!» ενώ λιγότερο το «Φέρτε πίσω τα κλεμμένα». Δεν επιχείρησα να φωνάξω «Πολιτικοί το δίκαιον!». Ακούστηκαν και κάμποσα υβριστικά συνθήματα που η μαμά μου δεν με

αφήνει να επαναλάβω -και που δεν θα τα επαναλάβω έτσι κι αλλιώς γιατί δεν μ' αρέσουν -να καεί, να καεί και τέτοια. «Ο λαός απαιτεί τα λαμόγια στο Γουδί» (αλλά και «οι προδότες»), το παλιό «Δεν σε θέλει ο λαός πάρ' τη μάνα σου και μπρος» (αλλά για άλλον γιο και άλλη μάνα τώρα). Κάμποσα συνθήματα ήταν αφιερωμένα στον αντιπρόεδρο της κυβέρνησης, όπως «Πάγκαλε χοντρομπαλά, φέρε πίσω τα λεφτά» ή το σύνθετο «Όσο νυχτώνει το χρέος μεγαλώνει – κι εσύ μ* Πάγκαλε φουσκώνεις σαν μπαλόνι». Επίσης, «Παπανδρέου παπατζή – δεν τα φάγαμε μαζί». Για άλλους υπουργούς δεν ακούστηκαν συνθήματα.

Οι δυνάμεις της τάξεως είχαν αποκλείσει την πρόσβαση στον Άγνωστο -ήταν όμως χαλαροί και είδα πολλούς να συζητάνε με συγκεντρωμένους. Έτσι κι αλλιώς, μπαγουδικά συνθήματα δεν άκουσα. Αντίθετα, ακούστηκε το γνωστό σύνθημα για τους αλήτες, ρουφιάνους δημοσιογράφους, όταν μια ομάδα συγκεντρωμένων είδε κάποιους να φωτογραφίζουν από την ταράτσα της Μεγάλης Βρετανίας (από εκεί που πυροβολούσαν στις 3 Δεκεμβρίου 1944). Και βέβαια, πολλές ανοιχτές παλάμες και πάρα πολλοί που φωτογράφιζαν είτε με φωτογραφικές είτε με κινητά.

Αυτά για τη συγκέντρωση. Τι θα γίνει στη συνέχεια, δεν το ξέρω, αλλά χάρηκα για την μεγάλη προσέλευση. Λένε ότι οι συγκεντρώσεις αυτές λειτουργούν εκτονωτικά, δεν αποκλείω να έχουν δίκιο, αλλά προς το παρόν δεν συμφωνώ.

Τι θα γίνει γενικότερα, επίσης δεν το ξέρω. Ομολογώ πάντως ότι με ξένισε πάρα πολύ η δήλωση της Μαρίας Δαμανάκη, ότι Το σενάριο της απομάκρυνσης της Ελλάδας από το ευρώ βρίσκεται πλέον στο τραπέζι καθώς και η μεθόδευσή του.

Το ίδιο θα με ξένιζε, ας πούμε, αν έβγαине ένας υπουργός κι έλεγε ότι δρομολογείται αναστολή μερικών άρθρων του Συντάγματος. Το λέω αυτό επειδή, απ' όσο ξέρω, αποπομπή από την ευρωζώνη δεν νοείται - σήμερα τουλάχιστον. Και επειδή, όπως το βλέπω, το πρόβλημα δεν είναι ελληνικό, κάθε άλλο. Είναι όλη η περιφέρεια της ευρωζώνης που βρίσκεται λίγο-πολύ στην ίδια μοίρα ή ίσως όλοι οι εργαζόμενοι της Ευρώπης.

☞ Το δεύτερο είναι του Θ. Γεωργακόπουλου απ' τη δική του σελίδα (www.georgakopoulos.org) :

Τί Γίνεται Όταν Μένουν Ελάχιστα Να Μας Ενώνουν: Οι Αγανακτισμένοι, Η Ισπανία Και Η Επανάσταση (25 Μαΐου 2011)

Αν ξεδιαλέξεις όλα όσα μπορούν να χωρίσουν τους ανθρώπους και τα βάλεις στην άκρη, θα σου έχουν μείνει μόνο αυτά που τους ενώνουν. Αυτό έγινε χτες στην Αθήνα και σε άλλες πόλεις, από ότι φαίνεται: Μερικές χιλιάδες Έλληνες άφησαν στην άκρη οτιδήποτε θα μπορούσε να τους χωρίσει σε ομάδες, και κατέβηκαν στην πλατεία για να διαμαρτυρηθούν, μιμούμενοι τους Ισπανούς που κάνουν το ίδιο εδώ και δέκα μέρες. Η επιτυχία της εκδήλωσης είναι κάτι εξ' ορισμού θετικό και ευχάριστο, αν όμως ψάξεις λίγο το θέμα και το σκεφτείς, βγαίνουν κι άλλα συμπεράσματα, πιο λυπητερά.

Εξηγούμαι:

Το καλό της υπόθεσης

Το καλό της υπόθεσης είναι ότι αυτοί που πήγαν εκεί πέρα πέρασαν ωραία, κι αυτό δεν είναι κάτι επιφανειακό ή ασήμαντο. Το να νιώθεις μέρος ενός πράγματος σημαντικότερου από τον εαυτό σου και να δραστηριοποιείσαι σε κάτι διαφορετικό από όσα κάνεις κάθε μέρα είναι θεμελιώδες κομμάτι της ανθρώπινης εμπειρίας. Είναι το ίδιο που νιώθει ο Ατενίστας όταν μαζεύει την πλαστική σακούλα, ας πούμε. Δεν αλλάζει τον κόσμο, δε λύνει τίποτα, αλλά είναι κάτι, και σε κάνει να νιώθεις λίγο πιο πλήρης και λίγο πιο ενάρετος. Μπορεί βέβαια να γίνει και επικίνδυνο αυτό, να νομίσεις δηλαδή ότι όντως αλλάζεις τον κόσμο και να εφησυχάζεις, αλλά αυτό είναι άλλη ιστορία. Η χαρά της συμμετοχής είναι σημαντικό πράγμα.

Ακόμα πιο σημαντικό: Το ότι έγινε μια διαδήλωση στο κέντρο της Αθήνας και κανένα κεφάλι δεν άνοιξε, κανένα δακρυγόνο δεν έπεσε, κανένα αυτοκίνητο δεν κάηκε και καμιά βιτρίνα δεν έσπασε. Αυτό που πολύς κόσμος δεν ξέρει για την Ισπανία είναι πως οι διαδηλώσεις εκεί είναι φαινόμενο σπάνιο. Εδώ είναι φαινόμενο εξευτελισμένο. Ακούει ο άλλος «διαδήλωση» και το μυαλό του δεν πάει σε ενάρετες μάζες που διεκδικούν το αύριο, αλλά σε συνδικαλιστές και κομματόσκυλα, μπαχαλάκηδες και ΜΑΤ.

Η χτεσινή συγκέντρωση έδειξε ότι το να γίνει μια κανονική συγκέντρωση διαμαρτυρίας είναι

κάτι το εφικτό σ' αυτή τη χώρα, δεν υπάρχει μόνο στη σφαίρα της φαντασίας.

Το κακό της υπόθεσης

Για το κακό της υπόθεσης ας επιστρέψουμε στην πρώτη παράγραφο: Χτες οι παρευρισκόμενοι, αριστεροί και δεξιοί, φασίστες και άνθρωποι, νοικοκυραίοι και χίψτερ, βάλαν στην άκρη αυτά που τους χώριζαν για να μπορέσουν να συνυπάρξουν ειρηνικά στην πλατεία τέσσερις ώρες. Το αποτέλεσμα ήταν ότι έβαλαν στην άκρη τόσα πολλά πράγματα που τελικά δεν έμεινε σχεδόν τίποτα.

Η επιτυχία της συγκέντρωσης οφείλεται ακριβώς στο ότι δεν είχε κανένα απολύτως ιδεολογικό χρώμα και κανένα συγκεκριμένο αίτημα. Γιατί μόλις μπουν αυτά στη σαλάτα πάει περίπατο η συναίνεση: Οι ακροδεξιοί θα αρχίσουν τα δικά τους, οι αριστερές συνιστώσες τα δικά τους, οι κομμουνιστές το ίδιο, κάθε ένας θα θυμηθεί τον πόνο του και θα πει το παραμύθι του που δεν θα συμπύπτει με σχεδόν κανενός άλλου. Όλοι αγανακτισμένοι είναι, αλλά ο καθένας για τους δικούς του λόγους.

Το ίδιο, βέβαια, έγινε και στην Ισπανία. Το μανιφέστο της εκεί διαδήλωσης είναι τόσο κωμικά ασαφές και γυμνό από κακές πολιτικές λέξεις που το μόνο μήνυμα που περνάει είναι το «Δεν μας αρέσει η κατάσταση όπως είναι. Δεν ξέρουμε τί πρέπει να γίνει για να αλλάξει, και το ότι ψηφίζουμε συνέχεια τους ίδιους εδώ και 50 χρόνια δεν μοιάζει

να έχει αποτέλεσμα, οπότε βρείτε τρόπο να γίνει αλλιώς». Κι εκεί οι άνθρωποι καλά περνάνε, αλλά ουσιαστικό αποτέλεσμα χωρίς αιτήματα δεν μπορεί να υπάρξει, και αιτήματα χωρίς ιδεολογία (δυστυχώς, στην πράξη) δεν μπορούν να σχηματιστούν. Και εκείνη η κινητοποίηση και η δικιά μας η συγκέντρωση είναι στην ουσία τους απολιτικές, κι αυτό δεν το λέω για κακό. Τη λέξη «απολιτικός» τη χρησιμοποιούν ως κάτι αρνητικό μόνο ιδεολογικοί Ταλιμπάν και κομματόσκυλα – εγώ τη χρησιμοποιώ ως κάτι το θεσπέσιο και επιθυμητό για όλη την ανθρωπότητα. Αλλά η συναίνεση που χρειάζεται για τέτοιες εξεγέρσεις στις Δυτικές δημοκρατίες μόνο απολιτική μπορεί να είναι – και ως εκ τούτου δεν μπορεί να κάνει πολιτική. Στις χούντες του Μαγκρέμπ μπορεί: Εκεί υπάρχουν πολύ περισσότερα που ενώνουν τους ανθρώπους.

Εδώ το μόνο μας κοινό είναι ότι δεν μας αρέσει η ζωή μας. Όλα τα άλλα μας χωρίζουν.

Υ.Γ. Μια άλλη (εν μέρει) απολιτική επανάσταση πολύ γνωστή και προβεβλημένη που μου θύμισε αναγνώστης ήταν ο Μάης του '68 στη Γαλλία. Η εξέγερση ξεκίνησε από το πανεπιστήμιο της Ναντέρ επειδή ήθελαν να χωρίσουν τα αγόρια από τα κορίτσια στην εστία κι έτσι οι φοιτητές θα δυσκολεύονταν να κάνουν σεξ – πιο απολιτική αφορμή για επανάσταση πιθανότατα δεν έχει ξαναυπάρξει.

Κάτι που επίσης ίσως δεν ήξερες για το Μάη του '68: Ήταν μια αποτυχία. Στις εκλογές που ακολούθησαν θριάμβευσε ο Ντε Γκολ, ενώ η αντιδιαδήλωση των Γάλλων νοικοκυραίων κατά του Μάη μάζεψε ένα εκατομμύριο κόσμο στους δρόμους.

Τελικά οι εξεγερμένοι άνθρωποι, ενωμένοι από τα πολύ βασικά, μια χαρά πέρασαν. Αλλά δεν άλλαξε και τίποτα

★ απ' το ημερολόγιο:

Βράδυ στα τραπεζάκια έξω από το φρούριο της Πάτρας η συζήτηση γυρνάει για άλλη μια φορά στους μετανάστες. Υπαρκτά προβλήματα μπλέκονται με ιστορίες (φανταστικές ;;) για ανοίξεις επιθέσεις, κλοπές, για περιοχές ολόκληρες «απόκλεισμένες» απ' τους κατοίκους.

Ο φόβος για τους άγνωστους αυτούς ανθρώπους, αμούστακα παιδιά οι περισσότεροι, ότι πιο τολμηρό και δυναμικό έχουν να βγάλουν οι δικές τους κοινωνίες, μεγαθύνεται γίνεται συλλογική απόρριψη του ξένου...

Δεν έχω πολλές φορές επιχειρήματα για ν' αντικρούσω αυτόν το φόβο.

Η εύκολη δαιμονοποίηση του υπαρκτού φόβου με το «αυτά τα λένε οι φασίστες», πιο πολύ φαντάζει σαν δικό μου άλλοθι και κάλυψη. Ούτε η χριστιανικού τύπου ηθική προτροπή «όλοι αδέρφια είμαστε» καταφέρνει κάτι...

Γιατί βέβαια φταίει ο καπιταλισμός και οι κοινωνικές ανισότητες αλλά μερικά πράγματα δεν μπορούν να περιμένουν την κομμουνιστική επικράτηση σε όλον τον κόσμο.

...

Σιωπώ και σκέφτομαι:

Είναι παράνομοι...

Παιδιά που κυνηγάνε νταλίκες στην Εθνική για να κρυφτούν μέσα και να περάσουν απέναντι, στην Ιταλία, και από κει στη Γη της (δικής τους) Επαγγελίας.

Παιδιά που στέκονται με τις ώρες στα συρματοπλέγματα που χωρίζουν το δρόμο απ' το λιμάνι της Πάτρας κοιτώντας τα καράβια να φεύγουν.

Παιδιά που ανακυκλώνουν δικές τους ιστορίες. Φτιάχνουν τους

αφήσαμε
να απλωθεί η θλίψη
σαν την καταχνιά

αφήσαμε να απλωθεί
ο φόβος
σαν κύκλος σκοταδιού.

αφήσαμε
τα όνειρά μας
σαν την απότιστη, τη χέρσα γη.

τα παραμύθια μας
και τους χορούς μας
στους δείκτες των λογισμικών
στον παπαγαλισμό των εξετάσεων
αφήσαμε

Σε μάστορες των πλαστικών
σε χαρτομηχανές
αφήσαμε τον πλούτο μας

ΟΜΩΣ...
Σαν να είναι η ιστορία του
χρόνου
στην αφυλάκιστη σιωπή του
φωνάζει ο ποιητής!

Υπάρχουν τα χείλη
και θέλουν
να χαμογελάσουν

Υπάρχουν τα μάτια
και μπορούν
να κοιταχτούν.

Υπάρχουν οι ψυχές
και άφοβα
θέλουν να ερωτευτούν.

Υπάρχουν οι πλατείες
και χωράνε χιλιάδες
λουλούδια και όνειρα...

Γλυκός καιρός, περίεργος

Ηταν μια επίσκεψη στη Φινλανδία.
Να δούμε τι ήταν αυτό που κάνει το εκπαιδευτικό της σύστημα πετυχημένο. Να «κλέψουμε» τα παιδαγωγικά μυστικά, να θαυμάσουμε τις υποδομές, να μιλήσουμε με τους καλοπληρωμένους δασκάλους.

Να καταλάβουμε πώς μαθητές που στο Δημοτικό κάνουν τις μισές ώρες σε σχέση με τα δικά μας παιδιά, πώς δάσκαλοι που δεν έχουν κανέναν σύμβουλο να τους «συμβουλευτεί» και να τους «αξιολογεί», πώς σχολεία που διοικούνται από την τοπική αυτοδιοίκηση καταφέρνουν να δημιουργούν ένα από τα καλύτερα εκπαιδευτικά συστήματα σ' ολόκληρο τον κόσμο. Είναι δύσκολο να αποκόψεις ένα εκπαιδευτικό σύστημα απ' την κοινωνία που αυτό λειτουργεί και να βγάλεις συνταγές αλλά μια λέξη που ακουγόταν συνέχεια, όπου και αν πηγαίναμε, τριβελίζει στο μυαλό μου:

Εξαρτάται...

- Πόσες ώρες διδάσκει ο δάσκαλος;
- *Εξαρτάται...*
- Πόσα παιδιά το ανώτερο έχει μια τάξη;
- *Εξαρτάται...*
- Τα παιδιά δουλεύουν σε ομάδες, τα θρανία έχουν σχήμα πι;
- *Εξαρτάται...*
- Πόσα χρήματα παίρνει το σχολείο;
- *Εξαρτάται...*
- Τι βιβλία χρησιμοποιείτε;
- *Εξαρτάται...*

Στα δικά μου αυτιά, τα αυτιά ενός πολίτη που θεωρητικά είναι συνηθισμένος στις υποτίθεται σταθερές δομές της χώρας μας, που ό,τι ξεφεύγει απ' αυτές θεωρείτε καταπάτηση κεκτημένων και διάλυση του κοινωνικού κράτους, το *εξαρτάται* ηχούσε παράξενα...

Αυτή η ευελιξία, η λύση του κάθε προβλήματος ανάλογα με τις κάθε φορά συνθήκες, αυτό που στην **προσωπική** μας ζωή το εφαρμόζουμε οι περισσότεροι ήταν το αυτονόητο και για τη **δημόσια** ζωή στη Φινλανδία. Κι εκεί που περίμενες ότι θα έφερνε το χάος, τις ανισότητες, την καταστροφή δημιουργεί στην πράξη ένα πολύ λογικό σύστημα με κέντρο τον άνθρωπο και τις κάθε φορά ανάγκες του. Προσωπικά δεν ανακάλυψα προχωρημένες παιδαγωγικές, τουλάχιστον κάτι που δεν ξέρουμε και στην μικρή Ελλαδίτσα μας. Ούτε τα σουπερ σχολεία. Είδα ένα σύστημα που λειτουργεί στη βάση της **κοινής λογικής**. Και αυτό φέρνει τα μέγιστα αποτελέσματα, δημιουργεί σχέσεις εμπιστοσύνης, μεγιστοποιεί τα αποτελέσματα της κάθε προσπάθειας.

Σίγουρα δεν είναι μια κοινωνία αγγέλων αλλά σίγουρα δίνει στους πολίτες της πολύ περισσότερες δυνατότητες να προχωρήσουν. Δυνατότητες που εμείς ούτε το φανταζόμαστε.

από σελίδα 4

δικούς τους ήρωες, όχι αυτούς που πολέμησαν τον εχθρό, αλλά αυτούς που τα κατάφεραν και πέ-
ρασαν απέναντι.

Παιδιά που περιμένουν. Μέχρι ν' απελπιστούν. Μέχρι να καταλάβουν ότι το τέρμα του δρόμου εί-
ναι το λιμάνι της Πάτρας. Αλλά και επιστροφή δεν υπάρχει. Και τότε...

Βγαίνει πολλές φορές ο θυμός για τους έχοντες. Η αγανάκτηση για το δικό τους φανταστικό ε-
χθρό... Γίνονται αγανακτισμένοι πολίτες.

Μόνο που δεν είναι πολίτες για να «δικαιολογούνται» πολλές πράξεις τους. Για να δικάζονται και
να καταδικάζονται μόνο ατομικές ενέργειες. Κάθε τι παρεμβατικό θεωρητικοποιείται ως συλλογική
ευθύνη όλων των «ξένων».

Είναι παράνομοι...

Και ο κύκλος κλείνει για να αρχίσει πάλι ο συλλογισμός απ' την αρχή. Ξανά και ξανά...

Δεν ξέρω αν υπάρχουν εύκολες συνταγές για πολύπλοκα κοινωνικά προβλήματα αλλά διαβάζο-
ντας πρόσφατα ένα κείμενο του Γ. Η. Χάρη στα Νέα (Σάββατο 28 Μαΐου 2011) μου θύμισε μια παλιά
ιστορία που δείχνει ότι υπάρχουν και άλλοι δρόμοι για να μην κλείσει ο κύκλος:

Το πείραμα του Ριάτσε και ο Σαββόπουλος* (Γ. Η. Χάρης)

Ο δήμαρχος του Ριάτσε δήλωσε στην κυβέρνηση πως ο δήμος του είναι έτοιμος να δεχτεί ένα μέρος από τους ανεπιθύμητους παντού αλλού Τυνήσιους πρόσφυγες που έφτασαν στη Λαμπεντούζα (Le Monde, 27/4)

Ιούλιος 1998, ένα σκάφος προσαράζει σε μια παραλία κοντά στο χωριό Ριάτσε της Καλαβρίας, γνωστό από τους περίφημους Πολεμιστές του Ριάτσε, τα δύο χάλκινα ελληνικά αγάλματα που είχαν βρεθεί εκεί το 1972. Το σκάφος μετέφερε γύρω στους 300 Κούρδους, άντρες, γυναίκες, παιδιά.

Οι ντόπιοι περιμαζεύουν τους ξένους και τους παραχωρούν τα εγκαταλειμμένα σπίτια στο ορεινό πάνω χωριό, που το είχαν αφήσει οι ίδιοι όταν κατέβηκαν στη θάλασσα. Έτσι κι αλλιώς, και το παραθαλάσσιο χωριό τους τώρα ήταν σε απόλυτο μαρασμό, ελάχιστοι κάτοικοι είχαν απομείνει, καταστήματα βασικών ειδών δεν υπήρχαν πια, το σχολείο κόντευε να κλείσει.

Ο δάσκαλος του χωριού και κατοπινός δήμαρχος Ντομένικο Λουκάνο φτιάχνει σύλλογο με τη χαρακτηριστική ονομασία «Πόλη του Μέλλοντος» και σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ παρέχει νερό και ηλεκτρικό στους μετανάστες, κι εκείνοι ανταποδίδουν με προσωπική εργασία

«Ένας άνθρωπος είναι άνθρωπος, με νόμιμα χαρτιά ή όχι. Οι πιο φτωχοί κι απ' τους φτωχούς θα σώσουν το Ριάτσε, και σε αντάλλαγμα θα σωθούν κι οι ίδιοι απ' αυτό» ήταν το σύνθημα με το οποίο εκλέχτηκε ο Λουκάνο δήμαρχος το 2004 και ξανά το 2009, ενώ το 2010 ανακηρύχτηκε τρίτος καλύτερος δήμαρχος στον κόσμο από το City Mayors Foundation.

Και όντως, οι μετανάστες έσωσαν το Ριάτσε και σώθηκαν απ' αυτό. Οι άντρες δούλεψαν στην οικοδομή, οι γυναίκες ραπτική και χειροτεχνία, δημιουργήθηκαν δουλειές και για τους ντόπιους και για ανέργους από τις γύρω περιοχές, ανακαινίστηκαν σπίτια του 17ου αιώνα και νοικιάζονταν στους τουρίστες, άνοιξαν ταβέρνες με κουρδική κουζίνα, οργανώθηκαν αποτελεσματικές ομάδες δασοπροστασίας, κυρίως γέμισε το σχολείο.

Οι πρώτοι Κούρδοι έφυγαν κάποια στιγμή για τη Γερμανία. Στη θέση τους ήρθαν μετανάστες από την Ερυθραία, την Παλαιστίνη, το Αφγανιστάν, τη Σομαλία, το Ιράκ κ.ά. Η ζωή για το αναγεννημένο πια Ριάτσε συνεχίστηκε.

Το πείραμα πέτυχε. Η «ρεαλιστική ουτοπία» προσέλκυσε και τον Βιμ Βέντερς, που γύρισε την «Πτήση», μια τριαντάλεπτη ταινία με τους ίδιους τους μετανάστες και τους ντόπιους κατοίκους.

Αυτήν τη συγκλονιστική ιστορία ενδέχεται να διάβασε ο Διονύσης Σαββόπουλος, μολονότι είδε το φως κυρίως στο διαδίκτυο και ελάχιστα έως καθόλου στον Τύπο. Του διέ-

φυγε όμως το ουσιώδες. Ότι στην περίπτωση του Ριάτσε η κοινωνία αγκάλιασε από μόνη της τους μετανάστες κι έγινε ένα μαζί τους.

Δεν της επιβλήθηκαν από κάποιον κεντρικό σχεδιασμό, μέσα από τον κρατικό μηχανισμό με τα όργανά του, την αστυνομία κτλ., και έπειτα από περινούστατη υπόδειξη ενός οσοδήποτε μεγάλου μουσικού.

Όσο για τη ρεαλιστική ουτοπία, σκέτη ουτοπία θα μένει για μας. Ενώ η πραγματικότητα, όλο και πιο εφιάλτης.

**Δική μου σημείωση:*

Το κείμενο κάνει αναφορά σε δηλώσεις του Σαββόπουλου για τους μετανάστες:

«Μία λύση θα ήταν να μεταφερθούν οι παράνομοι μετανάστες σε μισοαφημένα νησιά ή χωριά, για να καλλιεργήσουν τη γη και να ζήσουν με τη βοήθεια του ΟΗΕ, γιατί μόνοι μας δεν μπορούμε. Κι όταν επιτέλους δεήσει η Ευρώπη να σχεδιάσει κοινή πολιτική για τους μετανάστες και φύγουν οι άνθρωποι, τότε οι ιδιοκτήτες των εγκαταλελειμμένων σπιτιών σε χωριά και νησιά μας, θα 'χουν το σπιτάκι τους συντηρημένο κι απ' έξω κανένα αμπέλι ή χωράφι καλλιεργημένο. στα νέα για την μεταφορά των μεταναστών σε νησιά και αγροτικές περιοχές.»

Δ. Σαββόπουλος στην

Ελευθεροτυπία:

(www.enet.gr/?i=news.el.article&id=277003)

Άλλαξα καριέρα ... κι έγινα καμαριέρα!!!

Είναι κάτι στιγμές που θαρρείς πως η Ιστορία φλερτάρει επίμονα με την καθημερινότητα μας. Μια βραδινή βόλτα στο Σύνταγμα αρκεί για να οσμιστείς σταγόνες ιστορίας, που αιωρούνται στον αττικό ουρανό. Και δεν μπορώ να καταλάβω πως μερικά πρόσωπα έχουν το ταλέντο να σε κάνουν να ανατριχιάζεις οποιαδήποτε χρονική στιγμή.

Μπορεί να είμαστε «η αδικημένη γενιά του 60, δίχως κατοχή και πείνα, χωρίς ρετσίνα», όπως έχει τραγουδήσει ο Τζίμης Πανούσης, όμως ως δάσκαλοι στις σχολικές μας γιορτές έχουμε ανατριχιάσει πάρα πολλές φορές με την απεγνωσμένη φωνή της Μαρίας Δαμανάκη να εκπέμπει από τους 1.050 χιλιοκύκλους. Την ίδια ανατριχίλα νιώσαμε τις προάλλες, αλλά για διαφορετικούς λόγους, όταν μας νουθετούσε να ακολουθήσουμε κατά πόδας το μνημόνιο. Βρε τι είναι η ρουφιάνα! (όχι η Μαρία... αλλά η Ιστορία).

Η Μαρία Δαμανάκη είναι η απομυθοποίηση της γενιάς του Πολυτεχνείου, που τελικά η πορεία της ήταν στρωμένη με τριαντάφυλλα... μόνο που για κάποιους ο δρόμος τους ήταν στρωμένος με τα ροδοπέταλα... και για άλλους με τ' αγκάθια.

Από την άλλη έχουμε το Νέο Ολοήμερο Σχολείο να είναι η νέα πραγματικότητα στην Παιδεία μας. Αυτό το προσωνόμιο «Νέο» πολύ το γουστάρω... Μου θυμίζει κάτι αντίστοιχο που συμβαίνει και στο ποδόσφαιρο. Όταν μια Ποδοσφαιρική Εταιρία αποτύχει οικονομικά και πιάσει πάτο, δεν πειράζει... Αν έχει καλό πρόεδρο που έχει τις προσβάσεις του στο υφυπουργείο, προσκολλάται το «Νέος» κι ούτε γάτα ούτε ζημιά. Παραγράφονται χρέη και λοιπές ατασθαλίες και όλα καλά.

Θυμηθείτε τον Πανιώνιο πριν λίγα χρόνια. Εκεί που η νομοθεσία τον υποβίβαζε γιατί χρωστούσε σε όποιον μιλούσε Ελληνικά, σε μια νύχτα αναβαπτίστηκε από Πανιώνιος σε «Νέος Πανιώνιος», για να προστεθεί μ' αυτόν τον τρόπο μια απλή και εύκολη οικονομοτεχνική θεωρία στα εγχειρίδια των Οικονομικών Επιστημών.

Αυτά που ακολούθησε η κυρία Διαμαντοπούλου και το Ολοήμερο Σχολείο, εκεί που είχε φτάσει στο τέλμα του και η αποτυχία του ήταν εμφανής, το αναβάπτισε σε «Νέο Ολοήμερο Σχολείο», νομίζοντας

πως πέτυχε την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που επαγγελόταν. Όμως ως γνωστόν με «με πορδές ποτέ δεν βάφονται ...κόκκινα τ' αυγά». Τουλάχιστον, αν ήταν λίγο βροντερές μπορεί να τα έσπαγαν και να έφτιαχναν ομελέτα... αλλά στην προκειμένη περίπτωση μιλάμε για πορδίτσες χαμηλών ντεσιμπέλ.

Κλείνοντας θα ήθελα απ' αυτή τη στήλη να σας κάνω μια αποκάλυψη που αφορά στην περιβόητη καμαριέρα. Η καμαριέρα λοιπόν δεν ήταν μιγάς όπως ψευδώς διέδωσαν τα ΜΜΕ, αλλά ελληνικής καταγωγής. Πιο συγκεκριμένα ο πατέρας της καταγόταν από τη Βερδικούσα της Λάρισας, γι αυτό κι καμαριέρα χόρευε επιδέξια μπεράτι και μιλούσε απταίστως τα «καρδισιώτικα». Κι εδώ ακριβώς οφείλεται η παρεξήγηση με τον Στρος Καν. Ο φουκαράς μεγιστάνας με το που ξεστόμισε το όνομά του, είδε τη θεσσαλή καμαριέρα να τρέχει ωρυόμενη στους διαδρόμους της πολυτελούς σουίτας, και να φωνάζει βοήθεια. Η άμοιρη παρρημήνευσε το «στρώσ' καν'». Δηλαδή «στρώσε και κάντο».

Αυτά και καλό καλοκαίρι!!!

Κώστας Χριστοδουλής